

Hengelsport

Hengelsport

Een ontluisterende kijk in het leven van
een sportvisser

J. W. Jansen

Andere titels van J. W. Jansen zijn:

AANGENAAM GEVOELLOOS (2013)

VALLEN EN HELPEN OPSTAAN (2016)

MISSCHIEN VOLGENDE KEER (2018)

STILSTAAND WATER (2020)

DROMEN OVER ZIEKE, OUDE SCHAPEN (2021)

J. W. JANSEN / Hengelsport, een ontluisterende kijk in het leven
van een sportvisser

1^e druk

Amsterdam, 2024

Coverontwerp: J. W. Jansen

ISBN: 9789403748665

© J. W. Jansen

Alle rechten voorbehouden

Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd en / of openbaar worden gemaakt door middel van druk, fotokopie, microfilm of op welke *motherfucking* wijze ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de auteur.

Tijd is slechts een stroom waarin ik ga vissen,

Henry David Thoreau

*De grootste tragedie in het leven is om je hele leven te vissen en te ontdekken
dat je nooit op zoek was naar vis,*

Henry David Thoreau

Alleen dode vissen zwemmen altijd met de stroom mee,

Malcolm Muggeridge

Blijf dicht bij de natuur. Ze zal je nooit teleurstellen,

Frank Lloyd Wright

*Als ik met al die vrouwen een nummertje zou hebben gemaakt zou ik nooit
tijd hebben gehad om te vissen,*

Clark Gable

Ik heb de zaken aan de kant gelegd en ben gaan vissen,

Izaak Walton

Inhoudsopgave

Proloog	5
1 De marlijn van duizend pond	7
2 De bliek en het onooglijke slootje	17
3 De zalm, de vismaat en de jongen	28
4 De blackbass en de klootzak	44
5 De baars en de oude zaagmolen	55
6 De goudvis en de Big Fish Energy	68
7 De forel en Petrarca	79
8 De tarpon en de alligator	90
9 De snoekbaars die naar een begrafenis moest	101
10 De forel die tien hoog in een torenflat woonde	109
11 De brasem in een rode jurk	119
12 De snoek met een hekel aan sportvissers	132
13 De sportvisser en zijn mooiste vangst	145
14 Het vissen loopt ten einde	158
Epiloog	163

Proloog

Het begon met lijnbreuk.

Het was rond de kerstdagen en ik zat moederziel alleen kou te kleumen in mijn tent, wachtend op een aanbeet. Er zat genoeg vis in het Meer van Andreas. Geen monsters, maar als je hartje winter het zoveelste nieuwe revolutionaire aas voor je baas moest testen dan wilde je zo snel mogelijk vis op de gevoelige plaat vastleggen, zodat je lekker de kroeg in kon op zoek naar een warm bedje en een warm lijf tegen je aan. Nou, vergeet het maar. Ik was al drie dagen aan het ploeteren zonder een schub te zien. Revolutionair, waardeloos aas.

Op de vierde dag kwam er een idioot langs. Zo'n gek die uren naast je bleef staan, omdat hij vroeger veel viste, maar er nu het geduld niet meer voor had. Zijn broer had een hengelsportzaak in het dorp en de zaken liepen zo goed dat extra personeel nodig was. Zeker in de wintermaanden, vanwege de koopdrang van mooiweervissers. Het was slechts een paar minuten fietsen vanaf mijn tent aan de Andreas en dat was genoeg reden om mijn hengels binnen te draaien en er op af te gaan. Niet lang daarna liep ik rond in een heerlijk verwarmde hengelsportzaak. Wat een geweldig baantje, dacht ik. Een fluitje van een cent. Slap ouwehoeren over het vissen en nog betaald krijgen ook. En als ik er genoeg van had, dan kon ik mij altijd nog verstoppen in een tent op de kampeerafdeling.

Ik geloof dat het mijn tweede werkdag was toen er een echtpaar de winkel binnen kwam wandelen. Drie van mijn collega's doken als hongerige snoeken op de man af

en sleurden hem bij zijn wederhelft vandaan. Zijn vrouw bleef verveeld achter. Ze was de jongste niet, maar zeker niet lelijk. Een beetje aan de forse kant, vooral haar reet en haar tieten. Ze zag me naar haar kijken. Ze glimlachte, maar schrok van haar eigen vrijpostigheid en begon opzichtig haar man te zoeken, maar die zat op planeet hengelsport waar geliefden pas op plek 3 kwamen, na hengels en werpmolens. Ik zag dat ze zich ongemakkelijk voelde, maar ik bleef maar naar haar lichaam kijken en het maakte me geen ene moer uit.

Toen ze op mij afliep, kreeg ik het opeens Spaans benauwd. Ik bedoel, er moest toch een reden zijn waarom haar man plotseling de behoefte had om te gaan vissen, terwijl hij dit pracht exemplaar thuis had zitten? Ze praatte, ze praatte en ze praatte maar door. Toen kwam het eruit. Haar man was vijftien jaar ouder dan zij en was afgelopen week met pensioen gegaan. Op dag twee sloeg de verveling toe en op dag vijf besloot hij om te gaan vissen. Ze trok er een vies gezicht bij.

Ik liep met haar richting de kampeerafdeling en duwde haar de eerste de beste tent met een stretcher binnen.

'Wacht, wat als mijn man mij zoekt?'

'Die liet zich net nog een nieuwe hengel aansmeren. Daarna volgt nog een nieuwe molen, lijn, haken en voer. We hebben tijd zat.'

Dat liet ze zich geen twee keer zeggen en ze dook bovenop me. 'Wat doet zo'n beeldschone man als jij toch hier?'

Ik ritste de tent dicht en de gulf van mijn broek open. Ze kon er echt wat van, ze was duidelijk te kort gekomen de laatste decennia.

De volgende dag kwam ze opnieuw naar de winkel en ik kwam opnieuw in haar. De magie was er wel een beetje van af, maar Jezus, dacht ik, hengelsport en neuken, dit was een baantje voor mij, reken maar van yes.

*De marlijn van
duizend pond*

Dus ik deed wat cursussen. Verkopen voor Dummies, rekenen voor Dummies, bedienen van een kassa voor Dummies en ik haalde ze met speels gemak. Elke dag verwachtte ik dat er iets te neuken viel, maar er gebeurde niets en ik kreeg het vermoeden dat de vrouw, de tent en de stretcher die ik alle drie bevuild had op mijn tweede en derde werkdag cadeau's waren die alle nieuwe werknemers kregen.

De Grote Baas van de hengelsportzaak was een schappelijk man en liet mij de eerste paar dagen een beetje door de winkel slenteren. Ik kreeg een uniform bestaande uit een shirt met een vage opdruk van een vis en een waadpak waar je het zweet aan het einde van de dag in hoorde klotsen, maar het was altijd nog beter dan mijn witte overhemd die ik iedere dag aan had en mijn spijkerbroek waar de liezen zo doorgescheurd waren dat mijn *jerkbait* continu op de tocht zat.

Na een paar dagen moest ik mij melden bij de afdeling Aas. De chef van de afdeling heette Angus en had een kop zo glad en glibberig als een paling. Hij had bij de baas geklaagd dat hij meer personeel nodig had, omdat hij zo'n ontzettend succes van zijn afdeling had gemaakt. Die gladde wilde eigenlijk de leiding hebben over de afdeling

Hengels, want dat had een stuk meer prestige dan aas, maar dat ging niet door. Helaas voor Angus, vreselijk voor ons.

Er waren vijf ondergeschikten op de afdeling Aas – Garcia, de Albatros, Korda, Cor Moran en ik, JeeWee Jansen. Omdat ik als laatste erbij was gekomen kreeg ik de ondankbare taak om mij te ontfermen over de sectie: maden, wormen en zagers. Iedere ochtend moest ik mij al om 4 uur melden om de op zee vissende klanten van aas te voorzien. Zeevissers, irritanter waren er niet. Kwamen voor de zon opkwam al schreeuwen om zagers. En maar bijdehand doen over hun vangsten. Nou, vissers die geen net nodig hadden om een vis te landen waren geen sportvissers. Ze gooiden in en haalden op. Het was als jezelf aftrekken zonder klaar te komen. En kom niet aan met duizelingwekkende hoeveelheden vis, want er gaat niets boven een grote, aldus Iris, de meid tegen wiens reet ik af en toe aan mocht liggen.

Ik klaag nu wel, maar om 4 uur 's ochtends beginnen viel mij reuze mee. Al zolang als ik mij kon herinneren begon ik zo rond tien 's avonds met zuipen en trok ik 's nachts tegen drieën de rits van mijn tent naar beneden en dook ik mijn slaapzak in. Nu nam ik een bak koffie en ging naar mijn werk. Daar begon het wachten op de eerste slappe lul in zijn felgekleurde oversized jas hongerig naar zagers. Geloof het of niet, maar iedere ochtend kwam er wel een man of vijftig langs. En ik die zelf meegebrachte Tupperware bakjes van moeder de vrouw thuis maar vullen. Met iedere schep zagers kwam de weeïge geur van die krenge mij tegemoet. Allejezus, iedere keer kwam de whisky gemixt met zwarte gal naar boven. Volgens Angus had de laatste die dit werk deed zich verhangen met 40 honderdste gevlochten lijn. Hij lachte erbij dus dan wist je genoeg.

Meestal was de ergste drukte zo rond 8 uur in de ochtend voorbij en kon je eindelijk je reumatisch aanvoelende handen wat rust geven. Van korte duur dan, want zodra die glatte Angus met zijn kleine oogjes zag

dat het leven terug in je kwam, glibberde hij je kant op. 'JeeWee! Met alleen mooi wezen verdienen we niks. Vul de bakken aan!' En dan ging je weer. De ergste dagen waren maandag en donderdag. Op die dagen werden bakken vol maden, wormen en zagers door de leverancier op de stoep gezet. Dan moest je met je arme lijf tientallen bakken naar de koeling brengen. Die gevuld met zaagsel en maden vielen nog wel mee, hoogstens een kilo of tien, maar de bakken vol tuinaarde en wormen wogen vaak wel 40 kilo. Slepen dat je deed en vloeken, eerst nog binnensmonds, maar na een paar weken hoorden ze tot bij de kassa's de meest vreselijke ziektes voorbijkomen. Ja, mijn lichaam en geest werden op hoog niveau verneukt. Daar zorgde Glibberige Angus wel voor.

Kijk, zo'n gast als Glibberige Angus had alleen maar bestaansrecht omdat zijn ondergeschikten hem in alles gehoorzaamden. Laten we eerlijk wezen. Er moet nu eenmaal gewerkt worden om centen te verdienen, maar ik ken niemand die daar al te hard voor wil zweten. Van dat gegeven maakte Angus maar wat graag misbruik, want iedere dag gaf hij één van ons de leiding terwijl hij zelf samen met de andere afdelingshoofden aan het vergaderen was over in- en verkoop, afzet en omzet, maar vooral over de steeds groter wordende cupmaat van de *trophy wife* van de Grote Baas. Die Angus had het goed voor elkaar. Wij smeekten hem om ons de baas te maken en wij die het niet werden vervloekten hem die het wel werd. Angus bleef altijd buiten schot.

Al een week of drie was ik aan het werk op de afdeling Aas, maar ik was nog nooit door de Heilige Angus uitverkoren om de leiding te nemen. Ik had al zo'n vermoeden dat hij de pik op me had, maar toen hij bij het schap van de aardbeien/vanille boilies 'Ik mag jou niet' tegen mij zei werd dit bevestigd. Ik kon maar niet begrijpen dat iemand werkzaam in de dienstverlening zo wreed en onbehulpzaam kon zijn. Mijn collega's kon het niets schelen, die volgden als kleine blikjes de grote meurende brasem en de vakbond was een onderafdeling

van de werkgeversorganisaties dus daar kon ik ook niet terecht. Ik besloot er een interne brief van een kantje of dertig aan te wagen die ik aan de secretaresse van de General Manager overhandigde. Anderhalf uur later kwam er een klein mannetje turend als een schele pos de afdeling op en wenkte mij om met hem mee te komen. In zijn kantoor begon hij gelijk alsof hij vals gehaakt was tegen mij te schreeuwen.

'Je bent er weer zo één, hè?'

'Wat bedoelt u, meneer?'

'Zo'n hoogopgeleide knappe snuiter die zich te goed voelt voor dit werk.'

'Met schelden heeft nog nooit iemand iets bereikt, meneer.'

'Je bent een klootzak met vier masterdiploma's en je loopt er maar wat graag te koop mee, hè?' Hij gooide mijn brief door de versnipperaar en schreeuwde: 'DE HEER ANGUS IS EEN BUITENGEWOON PROFESSIONEEL WERKNEMER EN BOVENAL EEN GESCHIKTE KEREL.'

'Hoe komt u daar nou bij? De man is zo fout als wat. Vreet zijn eigen kuit nog op als hij daarmee promotie zou kunnen maken.'

'Hoe lang werk je nu bij ons?'

'Iets meer dan drie weken.'

'MENEER ANGUS IS EEN HELE GESCHIKTE MAN. HIJ IS AL 15 JAAR GETROUWD MET MIJN ZUSTER EN DIE IS ZEKER NIET MOEDERS MOOISTE OF DE MAKKELIJKSTE, MAAR HIJ HOUDT HET TOCH MAAR MOOI VOL.'

Het is dat er een bureau tussen ons beiden in stond, anders had die arme vent mij besprongen, dat weet ik zeker. Die twee waren op papier zwagers van elkaar, maar zo'n felle reactie geef je alleen als je af en toe met elkaars hengel speelt.

'Goed,' zei ik. 'Angus is een geschikte vent. Krijg maar lekker de tyfus in je zwemblaas.' Ik liep terug naar de afdeling en vertelde de geschikte Angus dat ik de rest van de dag vrij nam. Dat was prima, maar onbetaald natuurlijk. Heel geschikt van hem.

De volgende ochtend stond glibberige Angus mij om 4 uur al op te wachten. Hij glimlachte met dat duivelse bekkie mijn kant op, maar zei verder niets. Het kon mij geen ene moer schelen, want gisteravond had ik mijn tent weten te verruilen voor het behaaglijke bedje van Iris, de liefde van mijn leven tijdens de gesloten tijd voor roofvis. Het gebrek aan viswater in de buurt deed me dit keer weinig, want na een fles whisky of twee paaiden we alsof de lente al was begonnen. Ik glimlachte naar de eerste zeevisser die ochtend en schepte liefdevol zijn roze Tupperware bakje vol met zagers.

‘Waarom ben je zo vroeg, maat?’ vroeg ik. ‘Tijd verloopt voor een visser genereuzer dan voor ieder ander. Een paar uurtjes in de zon, de wind, de frisse lucht, moederziel alleen of met je vismaat en je problemen verdwijnen als een dobber richting de bodem. Het tijdstip dat je begint heeft daar niets mee te maken.’

‘Maar, de vissen azen meer in de vroege ochtend,’ zei de zeevisser. ‘En je wil toch wat vangen.’

‘Aah, je bent er zo een. Laat me je dan eens het verhaal vertellen van mijn grootste vis ooit, een vis van meer dan 1000 pond.’

‘Misschien volgende keer,’ zei de zeevisser. ‘Mag ik mijn bakje nu terug?’

‘Ik stond met mijn voeten in het warme water rond Hawaii. Het was een schappelijker tijdstip dan nu, maar het was nog steeds vroeg in de ochtend en achter mij sloegen donkere regenwolken tegen de bergen aan. Dekknecht Maui hield 4 vingers omhoog. “Vier bonito’s, geen dank hoor.” Hij hielp me het kleine, maar volgens de kapitein redelijk zeewaardige bootje in en we gingen onze vrijheid tegemoet.

Na een goed uur varen bereikten we de plek waar we een bonito te water lieten. De wolken hadden we achter ons gelaten en we werden omringd door een helder blauwe kleur, waarbij onmogelijk te zien was waar de lucht stopte en het water begon. Geen wind en geen hoge

golven. Dit was de zee waar ik graag op viste. We sloegen haakmaat 8/0 door de bonito en gooiden de vis overboord. Maui gooide de spoel open en de veertig honderdste lijn telde af van 1500 naar 1000 meter. "Perfect, geen dank hoor," zei Maui. "Nu wachten." Kun je het je voorstellen? 1500 meter lijn en geloof het of niet, ik zou iedere meter nodig hebben. Lang hoefde ik niet te wachten. Zachtjes hoorde ik het getik van de lijn door de slip lopen en nog voor ik uit mijn stoel richting de hengel was gelopen ging het getik over in een luid gekrijs en verdwenen tientallen meters lijn met een kracht zoals ik nog nooit had gezien de diepte van de zee in.

"ER HANGT EEN GIGANTISCHE MARLIJN AAN!" schreeuwde de kapitein vanuit de stuurhut.

De vis sprong uit het water en liet zich in volle glorie aan ons zien. Mijn hart sloeg enkele slagen over. Het leek wel een monster uit een horrorfilm uit de jaren '30. Zo een van klei, weet je wel. Nou, met een oorverdovende klap kwam de marlijn terug in het water en dook gelijk de diepte in. Zo'n 500 meter lijn was al van de spoel af toen ik eindelijk contact met het beest durfde te maken. Met trillende handen draaide ik de slip dicht. Allemachtig. Geen houden aan, maat. Geen houden aan. De slip was bijna volledig dichtgedraaid, maar de lijn rolde er nog net zo makkelijk af als daarvoor.

"Water," riep ik naar Maui. "WATER!" De enorme snelheid en kracht waarmee de vis de lijn van de spoel smeed zorgde ervoor dat de lijn bijna in de fik sloeg. Er zat niks anders op dan de slip open te gooien om de wrijving te verminderen. "Gooi water over de molen, snel." Maui gooide een bak met ijswater over de molen.

"Precies op tijd, Maui," zei ik. "Hij is aan de winnende hand, maar we zitten nog steeds in de race." Voorzichtig draaide ik de slip een klein beetje strakker. Moe werd de vis er niet van, maar het stelde mij wel meer gerust dat de haak goed in zijn vlees bleef zitten. Ik keek naar boven naar de kapitein die wanhopig mijn kant op keek.

"We moeten erachteraan!"

De kapitein knikte en haalde met een ruk de hendel naar beneden en de boot spoot als een malle vooruit. Onmiddellijk draaide ik de slip dicht en begon als een gek de lijn binnen te draaien. "Als we binnen 200 meter van de vis zijn, verminder je vaart!"

Zeker vijf keer kwamen we op 200 meter van de vis, maar zodra de boot vaart verminderde zwom de marlijn er met een noodgang vandoor en zat hij binnen de kortste keren opnieuw op bijna een kilometer afstand.

Urenlang bleef het kat en muisspel zich herhalen. Zo'n 15 keer sprong de marlijn uit het water en iedere keer kreeg ik bijna een hartstilstand van angst dat hij terug het water in zou vallen en de lijn zou breken. Ondanks dit vertoon van kracht leek de marlijn moe te worden. Nog steeds ging hij ervandoor als hij de boot zag, maar de snelheid waarmee dat ging nam met iedere poging af. Ik besepte dat ik aan het winnen was. Wat er ook gebeurde, deze vis ging ik nooit en te nimmer nog verspelen. Het is moeilijk te beschrijven, maat, helemaal aan kustvisser die eigenlijk alleen maar inwerpen en vervolgens de lijn indraaien om te kijken of er een platvis lager in gewicht dan het werplood heeft willen bijten. Maar goed, ik had een echte tegenstander aan de lijn en deze leek zich eindelijk gewonnen te geven. De marlijn zat tientallen meters onder de boot en ik voelde dat hij nauwelijks nog kracht had in zijn staart. Plotseling voelde ik korte rukjes op mijn hengeltop.

"Godverdomme," schreeuwde ik. "Mijn monstervis wordt aangevallen door haaien!"

"Binnendraaien!" schreeuwde de kapitein terug. "Goeie genade," zei de kapitein toen hij over de reling hing. "Er zit een groep van zeker zes haaien hem aan stukken te scheuren. Maui! Haal de gaf en probeer er zoveel als je kan weg te jagen."

Ik trok de vis richting de zijkant van de boot waar de kapitein een touw om zijn zwaard deed en hem richting de boot trok. Ik gooide de slip los en rende naar de zijkant van de boot waar ik mijn prachtige tegenstander

aangevallen zag worden door een groep haaien die aan een makkelijke maaltijd dachten te komen. Ze hadden het mis. Maui had de vijf kleinste haaien al met een paar steken verjaagd. Alleen de grootste haai hing nog aan de staart van de zwaardvis en deze leek geenszins van plan om los te laten. Zonder na te denken dook ik over de reling van de boot en sprong boven op de haai. Ik sloeg op de kieuwen van de haai die woest met zijn kop heen en weer schudde en met zijn staart mij van zich af probeerde te slaan. Ik was bezeten, ik voelde mij de beschermheer van deze enorme zwaardvis en niets ter wereld zou mijn vis schaden zolang ik daar nog de verantwoordelijkheid voor had. Met een klap van zijn staart liet de haai zijn prooi los en flitste weg onder de boot. "Maui snel, trek me terug de boot in." Terug in de boot zag ik dat ik een behoorlijk snee in mijn bovenarm had. Ik laat je zo het litteken zien, maat. Op de boot dacht ik daar niet eens over na. "Snel kapitein, wegwezen hier!"

Het leek erop dat we de situatie onder controle hadden. We hadden de haaien achter ons gelaten en nu kon de aandacht op de zwaardvis gericht worden. De kapitein deed weesgegroetjes in het Spaans en vertelde dat hij nog nooit zo'n grote vis langs zijn boot had zien liggen. Opnieuw keek ik over de reling naar de grootste vis die ik ooit gevangen had in mijn leven. Er zaten wat scheurtjes in zijn vinnen en een kleine wond op zijn buik, maar dat alles deed niets af aan de kracht en de schoonheid die de vis nog altijd uitstraalde.

"We hebben hem, Maui," zei ik toen hij mijn arm aan het verbinden was. "We hebben hem." En wat denk je dat die fijne gek terug zei?

"Dankzij mijn Bonito. Geen dank hoor."

De kapitein, Maui en ik keken naar de vis die zijn laatste gevecht had gevoerd.

"Hoeveel zal hij wegen?" vroeg ik aan de kapitein.

"Te zwaar voor ons om te tillen," zei hij terug. "We keren terug naar de haven en dan zullen we eens kijken. Weet je, ik heb er ooit eens verspeeld die nog groter was."